



COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/KL/KSO/2004/40

BETREFT: Permanent Fitnessprogramma in schoollokalen.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 27/11/2003

1.2 Verzoeker

Luc Hollevoet, Mieke Serroels, Body Shape Centrum, Lichterveldestraat 53, 8100 Torhout

1.3. Verweerder

Luc Vanderhaeghen, directie, Technisch Instituut, Sint-Vincentius, Spinneschoolstraat 10, 8820 Torhout

Roger Sap, voorzitter scholengroep Sint-Rembert, Bruggestraat 23, 8820 Torhout

1.4 CZB

- De klacht werd ontvangen op 28/11/2003.
- Antwoord van de secretaris van de CZB op 01/12/2003, dat de vraag ontvangen en geregistreerd werd.
- Verweerschrift van 17 december 2003 vanwege de vzw Sint-Rembert, dat werd doorgestuurd naar de verzoeker.

2. STANDPUNTEN VERZOEKENDE PARTIJ

De verzoekende partij maakt bezwaar tegen het ter beschikking stellen van fitnessstoestellen door een school voor het grote publiek. Voorlopig zou het gaan over een pilootproject, maar ze vrezen voor een veralgemening.

Zelf hebben de verzoekers een fitnesscentrum opgebouwd sedert 1988. Hiervoor werden heel wat investeringen verricht. De verzoekende partij vindt duidelijk dat er concurrentie is en dat die niet aan gelijke voorwaarden loopt, omdat de fitness in een school al de gebouwen en gronden zonder meer als start heeft. Klaagster verzet zich derhalve tegen deze praktijken.

3. STANDPUNTEN VERWERENDE PARTIJ

FitClass is een cursus die als doel heeft mensen opnieuw te leren bewegen, dit als aanzet om ze weer behoefte te doen krijgen aan regelmatig sporten. De cursus duurt 1 jaar verdeeld in vier trimesters. Aan het begin van elk trimester is er een test in de kinepraktijk, vervolgens theorieles. In de praktijk moeten de FitClassers week per week een aantal punten halen. De FitClass is geïnstalleerd op een beperkte oppervlakte en met een beperkt aantal toestellen (24). Na de cursus van één jaar kunnen de FitClassers een diploma behalen en worden ze op een actieve manier begeleid naar andere sportactiviteiten.

Daar FitClass duidelijk om aanleren gaat is de school de perfecte plaats om lessen te organiseren. Naast het ruime publiek bereikt men ook de leerlingen van de betrokken school, als efficiënte aanvulling op het programma lichamelijke opvoeding.

4. ZITTING VAN DE COMMISSIE

4.1 Datum en uur

5 januari 2004- 13u.30

4.2. Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

De heren Walter Cools, Marc Henri Cornely, Raf Verstegen, Jean Dujardin.

4.3. Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

De heer Marc Colombie, lid van de Raad van Bestuur van de vzw FitClass, Laar 162, 2180 Ekeren.

5. BESLISSING COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* 13 juli 2001 - Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek

Art. V. 9. Een schoolbestuur mag informatie verstrekken over het eigen opvoedingsproject en het onderwijsaanbod, maar zij mag geen oneerlijke concurrentie voeren.

Art. V. 11. Een schoolbestuur kan handelsactiviteiten verrichten, voor zover deze geen daden van koophandel zijn en voor zover ze verenigbaar zijn met haar onderwijsopdracht.

Art. V. 12. Een schoolbestuur dat sponsoring of reclame die rechtstreeks of onrechtstreeks ten doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen, toelaat, waakt erover dat :

- 1° de door het schoolbestuur verstrekte leermiddelen vrij blijven van reclame;
- 2° activiteiten vrij blijven van reclame, behoudens indien deze reclame louter attendeert op het feit dat de activiteit of een gedeelte van de activiteit ingericht werd door middel van een gift, een schenking of een prestatie om niet of verricht onder reële prijs door een bij name genoemde natuurlijke persoon, rechtspersoon of feitelijke vereniging;
- 3° de reclame niet onverenigbaar is met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school;
- 4° de reclame de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengt.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid, beslissing en sanctie.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is.

5.4 Beslissing

Het staat vast dat bij overeenkomst van 5 september 2003 de school (Sint Vincentius Torhout) haar gebouwen kosteloos ter beschikking stelt van de vzw FitClass. De school stelt de lokalen ter beschikking in de bestaande toestand en blijft verder verantwoordelijk voor de toestand van die gebouwen. De overeenkomst wordt voor een periode van vijf jaar afgesloten en wordt behoudens een opzeg van 6 maanden terug verlengd voor vijf jaar. De vzw FitClass beheert het product "FitClass" (vorming, onderhoud en levering toestellen, promotie) en geeft de schoollokalen door aan een BVBA FitClass Torhout om buiten de schooluren en schooldagen een commercieel FitClass-centrum uit te baten. De tijd die door het FitClass-centrum wordt ingenomen is aanzienlijk : 43 uur per week met uitzondering van de periode van 11 juli tot 8 augustus. Er wordt een deelnameprijs van 300 euro gevraagd. De dienstverlening aan personen van buiten het onderwijsgebieden staat centraal, zij het dat onderwijzend personeel en leerlingen van de school ook kunnen gebruik maken van de fitness toestellen.

De Commissie stelt vast dat de school voor lange termijn geen controle meer heeft over haar onderwijslokalen en mogelijks ook over de werking, organisatie, uitbreiding, verdere commercialisatie e.a. van het commercieel FitClass-centrum. Daarentegen is het zo dat over een periode van vijf jaar de onderwijsnaden inzake infrastructuur grondig kunnen evolueren : fusie van instellingen, avondonderwijs, tweedekansonderwijs, fluctuaties inzake leerlingen, aanpassing programma's en leerplannen, herschikkingen inzake schoolbestuur, e.a.

De Commissie wijst erop dat gebouwen meestal gebonden zijn aan de onderwijsbestemming. In deze betreft het klaarblijkelijk lokalen met onderwijsbestemming waarvoor via een

“concessie” overeenkomst aan derden, het gebruik wordt afgestaan om er een handelsactiviteit –FitClass-centrum te laten uitbaten via een aantal tussenpersonen en/of vennootschappen..

De commissie is vooral beducht voor de gevolgen van de mogelijke toepassing van de wetgeving op de handelshuur. De overeenkomst bepaalt dat de VZW FitClass de lokalen in concessie geeft aan een andere rechtspersoon die er commerciële activiteiten in uitoefent. Het valt niet uit te sluiten dat de rechter bij een eventuele betwisting de vage en verwarrende kwalificatie “in concessie geven” ter zijde schuift en de overeenkomst herkwalificeert als een handelshuur, met alle consequenties voor duur, recht op verlenging enz. De voorgestelde constructie biedt op dit punt onvoldoende waarborgen voor beschikbaarheid van de gebouwen. Wellicht gaat het in casu om een handelshuur, gelet op de ruime definitie van de wet op de handelshuur.

De Commissie vreest dan ook dat het eventueel toepassen van de handelswetgeving binnen de scholen rechtstreeks of onrechtstreeks de schoolbesturen niet meer toelaat de les-, onderwijs- en schoolgebonden activiteiten organisatorisch en op lange termijn ten dienste te stellen van een kwaliteitsvol opvoedings- en leerproces voor leerlingen. Een schoolbestuur heeft op vrijwillige basis de organisatie van het onderwijs op zich genomen en ontvangt hiervoor budgetten van de overheid waardoor het schoolbestuur steeds op autonome wijze voorrang moet kunnen geven aan de organisatie van het onderwijs. Het permanent uitoefenen van handelsactiviteiten op basis van de handelshuur, in rechte of in feite, is dan ook niet verenigbaar met de onderwijsopdracht.

Bovendien blijkt uit bovenstaande overwegingen dat de school zich via een omweg diepgaand engageert en medewerking verleent aan het organiseren door derden van een handelsactiviteit in haar gebouwen.

De school organiseert de handelsactiviteit niet zelf. De aanwezigheid van de apparatuur in de gebouwen kan in beperkte mate een voordeel zijn voor de organisatie van de lichamelijke opleiding. De Commissie wijst op de eindtermen en ontwikkelingsdoelen lichamelijke opvoeding in het secundair onderwijs. Voor het secundair onderwijs is de opdracht van het vak lichamelijke opvoeding de studenten voor te bereiden om met voldoende kritische zin deel te nemen aan en hun weg te vinden in de bewegingscultuur. Onder bewegingscultuur wordt begrepen spel, sport, dans, lichaams- en fitnesscultuur. Het vak lichamelijke opvoeding op een secundaire school beoogt evenwel een meervoudige en veelzijdige bewegingsbekwaamheid van de leerlingen. Het vak lichamelijke opvoeding heeft te maken met het verbreden en verdiepen van een hele reeks motorische competenties en vaardigheden in de meest diverse bewegingsgebieden : atletiek, gymnastiek, dans, expressie, zwemmen, spel, sport, zelfverdediging, natuurgebonden activiteiten of andere verantwoorde bewegingsgebieden. Fitness en/of FitClass kunnen dus maar een beperkt onderdeel vormen van het vak lichamelijke opvoeding.

Uit deze beperkte rechtstreekse weerslag op het schoolleven inzake onderwijsprogramma en daartegenover de reeds vermelde omvangrijke tijdsbezetting van de lokalen door FitClass blijkt opnieuw het dominant commerciële karakter van de overeenkomst.

De Commissie besluit dat een aantal partijen contractueel verbonden zijn met de VZW die in werkelijkheid als tussenschakel optreedt voor de commercialisatie van een bepaalde dienst of product. Die juridische constructies situeren zich binnen een onderwijsomgeving die een

grondige verschillende maatschappelijke context en duidelijk andere doelstellingen heeft. De onderwijsorganisatie bevat trouwens een reeks elementen waaruit blijkt dat onderwijsgebouwen niet gebruikt kunnen worden in het kader van permanente handelsactiviteiten.

Verder stelt de Commissie vast dat via een rondschrijven van de directie aan de ouders en leerlingen van de betrokken school met promotie voor het product "FitClass" meegewerkt wordt aan publiciteit voor één bepaald product in de regio, met uitsluiting van andere gelijkwaardige aanbiedingen. Tevens is aangetoond dat via de media publiciteit wordt gevoerd voor deze handelsactiviteit waarbij de naam van het Sint-Vincentiusinstituut Torhout wordt vermeld als deelnemer aan een soortgelijk "project".

Daarnaast is er de handelspraktijkenwet die bepaalt dat het verboden is daden te stellen die strijdig zijn met de eerlijke handelsgebruiken en waardoor andere verkopers geschaad worden in hun beroepsbelangen (Artikel 93 van de wet van 14 juli 1991 inzake handelspraktijken). De Commissie stelt vast dat door het toekennen door de overheid van werkingsbudgetten bestemd voor de school, een handelsorganisatie ingeplant in de school niet dezelfde werkingskosten kan hebben inzake o.a. oprichten, huur, energie of onderhoud van gebouwen als een onafhankelijke verkoper. De kostenstructuur van de verzoekende partij die een onafhankelijk fitnesscentrum uitbaat, zal in vergelijking met die van een fitnesscentrum en/of FitClass ingeplant in een school met gratis terbeschikkingstelling van lokalen, beduidend hoger zijn en derhalve de concurrentie vervalsen.

De Commissie is verder niet overtuigd van de relevantie van de beweerde eigen aard van het initiatief van FitClass. Ook al is het concept op zich allicht innoverend en misschien wel verschillend van de klassieke fitnessconcepten, gaat het, naar het oordeel van de Commissie in wezen om een tegen betaling in een commerciële context werken aan verbetering van de lichamelijke conditie, wat algemeen gezegd ook de doelstelling is van andere fitnesscentra.

De Commissie neemt tenslotte kennis van de standpunten in het Vlaams Parlement over het meer openstellen van schoolgebouwen. Er werd een pleidooi gehouden om in schoolgebouwen meer kansen te voorzien voor de gemeenschap onder de vorm van onderwijsactiviteiten en het verenigingsleven : open leercentrum, sportverenigingen, verhuren aan de gemeente voor het lokaal verenigingsleven, jeugdorganisaties, e.a. (Vlaams Parlement, Stuk 1752, 13 juni 2003)

De Commissie komt tot volgende beslissing:

Het aanbieden of verhuren van schoollokalen in het kader van permanente handelsactiviteiten is niet verenigbaar met de onderwijsopdracht omdat met de dynamiek van de handelswetgeving de normale werking van alle verplichte en niet-verplichte onderwijs- en schoolactiviteiten in het gedrang zou kunnen komen.

Het aanbieden of verhuren van schoollokalen voor handelsactiviteiten zelfs indien dit via tussenpersonen of juridische constructies zoals in deze gebeurt, kan strijdig zijn met de wet op de handelspraktijken als er voorwaarden worden overeengekomen die niet concurrentieel zijn ten aanzien van andere verkopers van identieke of gelijkwaardige goederen of diensten.

De reclame door een schoolbestuur voor een fitnesscentrum ingebouwd in de eigen schoolgebouwen is bovendien in strijd met de decretale bepalingen inzake de pedagogische en

de onderwijskundige taken en doelstellingen van de school en de objectiviteit, geloofwaardigheid en onafhankelijkheid van de onderwijsinstelling.

De klacht is bijgevolg gegrond en om alle voornoemde redenen dient onmiddellijk door de verweerders, de vzw scholengroep Sint-Rembert, een einde gesteld te worden aan de "concessie"-overeenkomst in zoverre deze aanleiding geeft tot de kwestieuze handelsactiviteiten binnen de schoolgebouwen door de FitClass en haar medecontractanten. Het addendum bij de overeenkomst van 5 september 2003, voorziet overigens die mogelijkheid tot een eenzijdige beëindiging.

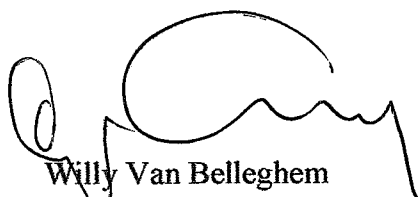
5.5. Sanctieregeling

De Commissie beslist om voorlopig geen sanctieregeling op te stellen op voorwaarde dat het schoolbestuur meteen de nodige schikkingen opstart om de werking van de school in overeenstemming te brengen met de principes inzake zorgvuldig bestuur.


6. BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de dag na de postdatum van de betekening van deze beslissing, een beroep ingesteld worden bij de Vlaamse regering.

Brussel, 5 januari 2004



Willy Van Belleghem
Secretaris



Ernest Duys
Voorzitter